

xit: scalisque silentio noctis muro admotis, omnes copias sine tumultu, sine ullius cæde, in urbem transmisit. Qua recepta, Stephanum Sanutum urbis Præfectum cum plerisque aliis in vincula coniecit. Eo nuncio perculsus hostis, ad pacem animum adjecit: quam his conditionibus a Tepulo impetravit: ut deductis ex omnibus locis, quæ in insula habebat, præfidiis (tota enim fere ora quæ a Milopotamo ad Spathæ promontorium, illius præsidio adhuc tenebatur) cum navi una longa & urferio uno, ac pluribus, si ad trajiciendas copias pluribus opus esset, iisque non suis, sed mercede conductis, Creta relicta, in suas insulas transiret. Hæc cum Duce pactus, fide data acceptaque, milite in naves imposito, maturo digressu suum insulanis ocium Sanutus restituit. Hæc fere sunt quæ de secunda Creten-
Creta pacata.
sium defectione tradunt illi, quos vidimus: quibus haud adduci possum, ut alio nomine id bellum quam civile appellem: neque ut credam Marcum Sanutum consilio Crætæ Venetis adimendæ arma sumpsisse, sed ut Ducem ipsum, cum quo apertas gerebat inimicitias, tota insula ignominiose depelleret. Etenim haud intelligo, quo consilio, quave fiducia ille in suos cives, in patriam, & quod eum ante omnia a tanto scelere detertere potuisset, in invictum ad eam diem populum arma vertere voluisset: quum certo sciret, non modo non Cretam, sed ne illas quidem, quas ad eam diem possederat insulas, Venetis in se armis versis, aliquo se modo retenturum. Cæterum quid levius fieri potuisset, quam eorum hostes oppugnare, cum quibus se paulo post bellare statuisset? Non enim ille Malliacum Comitem ex insula ejecisset, si eam Venetis aliquo modo voluisset ademptam. Quin similis vero est, æmulatione quadam, ut sit, ac simultate, quam post victoriam cum Duce exercuerat (quandoquidem uterque studiosior altero, ac magis de Republica meritis videri vellet) ad id bellum compulsus: ac tum demum armis tentasse illum ex insula ejicere, quo pulso, fatis suam Venetis fidem probatum iri existimabat, si eam suo præsidio defensam, pacatam illis restituisset. Sunt præterea aliqua, quibus addu-